

N:o 50.

Af herr **H. Amnéus**, om ändrad lydelse af §§ 24, 30, 37, 38, 39 och 51 i nu gällande bevillningsstadga.

I 24 § bevillningsstadgan föreskrives, att sedan länsstyrelsen i början af hvart år kungjort dels namnen å de personer, hvilka utsetts till ordförande i bevillningsberedningarne, dels indelningen i beredningsdistrikt och dels det antal ledamöter, som inom hvarje kommun bör väljas, så skall valet af ledamöter och suppleanter förrättas före den 15 februari samt ordföranden och de valda personerna genast underrättas om dess utgång. Det inträffar emellertid icke sällan att valet uppskjutas utöfver den bestämda tiden och att underrättelse om valets utgång öfver höfvan fördröjes eller rent af uteblifver, samt stundom äfven att origtigt antal ledamöter inväljes.

Likaledes stadgas i 37 § bevillningsförordningen, att kommunalstämma för val af ledamöter i taxeringsnämnden bör utlysas senast inom 14 dagar efter den, då länsstyrelsens kungörelse derom blifvit inför församlingen uppläst, samt i 38 § huru många och i 39 § hurudant kvalificerade personer skola väljas till ledamöter och suppleanter i nämnd, hvarförutom sistnämnda paragraf bestämmer att efter valets förrättande bör den, som dervid fört ordet, om detsammas utgång skyndsamt underrätta vederbörande kronofogde och dervid meddela, hvilka bland de valde deltagit i årets bevillningsberedningar. Jag har mig emellertid från min verksamhet som tjänsteman väl bekant, att fel emot dessa stadganden icke sällan förekomma, i det att val hållas för sent, origtigt antal eller icke kvalificerade personer väljas samt underrättelse om valet lemnas för sent eller i ofullständigt skick.

I 30 § dersammastädes är bland annat föreskrifvet, att kommunalstämmas ordförande skall »tio dagar före taxeringsnämndens sammanträde öfversända» beredningens förslag till vederbörande kronofogde.

Detta stadgande, uppenbarligen tillkommet i afsigt att kronofogden skall kunna fullgöra sitt åliggande enligt 41 § att efter sorgfällig granskning af förslaget göra de anmärkningar och framställningar, hvartill han för iakttagande af kronans rätt finner sig ega anledning, synes mig icke nöjaktigt motsvara detta sitt ändamål; ty enligt dess ordalag skall insändandet beräknas *icke* efter hela fögderiets pålysta taxeringsterminer, utan endast efter det särskilda distriktets, och tillåtes jemväl inkräkta på de tio dagarne, utan all hänsyn till längre eller kortare postgång. Detta åter medför den olägenhet att kronofogden, som i vissa fögderier har närmare 150 taxeringslängder att genomgå och granska, vanligen erhåller blott några få dagar för detta sitt arbete; och skulle han i sitt distrikt hafva t. ex. tio taxeringsnämnder, har han ej ens bekommit en del förslag, när han till dessa förrättningar afreser från hemmet. Den knappt tillmätta tiden medgifver ej heller anlåtande af länsstyrelsens mellankomst, äfven för händelse denna myndighet skulle anse sig befogad att inskrida mot den försumlige genomvites föreläggande. Men sådant stadgandet nu är, har det ej ens efterlevvats, utan det har upprepade gånger inträffat, att skyldigheten blifvit af kommunalstämmoordföranden antingen för sent eller alldeles icke fullgjord, hvilket ännu mera försvårat möjligheten för kronofogden att anmärka oegentligheter och origtigheter i taxeringen — exempelvis samme persons taxering inom flera kommuner för en och samma inkomst — samt äfven vållat, att taxeringsnämnd nödgats uppskjuta sitt arbete under väntan på förslagets iuförskaffande medels budskickning. Från ett fögderi har mig meddelats att »det endast undantagsvis inträffat att handlingarne inom föreskrifven tid kommit kronofogden till handa.»

Enligt 51 § bevillningsstadgan skola besvär till pröfningsnämnden vara till länsstyrelsen inlemnade senast å åttonde dagen före nämndens sammanträde. Ehuru den tid, som sålunda anvisats för besvärens diarisering, genomläsande, jämförelse med löpande och föregående årets taxeringsprotokoll och längder samt ordnande i föredragningslista, är allt för knappt tilltagen, torde dock en vidgning deraf ej vara tillräddig, enär de skattskyldige ändock ej ega synnerligt lång tid på sig att begagna rätten till klagan. Om de klagande vore skyldige att vid sina besvär foga utdrag af taxeringsprotokoll och längder, vore visserligen en stor lättnad vunnen i och för besvärens förberedande pröfning af kronoombudet; men då alla dessa handlingar redan finnas inne å landskontoret, synes ej heller lämpligt att härmed ovilkorligen besvara de klagande. Deremot torde en föreskrift att klagande i sina besvär uttryckligen skall genom utsättande af gårdsnummer i stad

samt socken och hemman å landet — hvilket icke sällan uraktlåtes — tydligt uppgifva sitt eller, då kommun klagat, vederbörande skattskyldiges hemvist, icke medföra synnerligt omak för honom själf, men deremot bespara landskontoren åtminstone det ofta förekommande besväret att för klagandens återfinnande i längderna nödgas genomgå en eller flera bland dessa, rad för rad ifrån början kanske till närmare slutet, hvilket arbete, särskildt hvad städernas längder angår, kan förorsaka rätt mycken tidspillan.

Ehuru bevillningsförordningen i §§ 19, 28, 33, 39, 42 och 59 stadgar icke blott ansvar enligt lag och författningar å försumlig tjänsteman, utan ock böter eller dagabot för verk, bolag och enskilde, för ordförande och ledamöter i bevillningsberedning, för ledamot af taxeringsnämnd samt för pröfningsnämnds protokollsförare, allt för så vidt de låtit försummelse komma sig till last, saknar den deremot alla korrektiv af sistnämnda slag mot försummelse af ordförande i kommunalstämmorna. Det vill dock synas, som fordrade den enklaste följdriktighet att äfven desse, lika väl som ofvan uppräknade funktionärer och förtroendemän, borde vara underkastade bötesansvar för visad underlåtenhet eller försummelse. Visserligen torde, utan att sådant i bevillningsstadgan särskildt påpekats, bestämmelserna i 25 kap. 17 och 22 §§ strafflagen vara tillämpliga äfven på kommunalstämмоordförande; men jag föreställer mig att en dylik tillämpning, om och när den komme till stånd, skulle, utan att medföra större verkan, för vederbörande bereda större omgång och obehag än utdömandet i administrativ väg af ett i allmän författning på förhand utsatt bötesbelopp; och endast själfva tillvaron i bevillningsstadgan af särskildt bestämdt bötesansvar torde i och för sig i någon mån bidraga till stadgans noggrannare efterlefnad. Då kommunalstämmas ordförande jemlikt 20 § i kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet har till åliggande att framställa ärendena till öfverläggning samt tillse, det andra frågor ej företagas än de, som äro upptagna i kungörelsen om stämman, är det ju honom personligen som ansvaret också bör drabba för de vid valen begångna felaktigheter, åtminstone hvad angår de valdes antal, och detta desto hellre som de propositioner, han har att framställa, komma honom tillhanda i form af allmän författning och läusstyrelsens derpå grundade kungörelse. Väl må villigt erkännas, att ordförandena i de skilda orternas kommunalstämmor merändels och öfver hufvud med stor pliggtrohet uppfylla sina förbindelser såsom kommunernas förtroendemän; men jag tror mig här ofvan hafva visat, att undantag ej sällan ega rum från detta lyckliga förhållande, och det är just för dessas skull som en utsträckning af

bevillningsstadgans ansvarsbestämmelser synes mig vara af behof påkallad, såvida nemligen den beskattning skall få en ordentlig och pålitlig gång, hvilken ju allt mera syftar att bilda aflösningen för en del andra skattformer och hvilken är så mycket viktigare och laggrannare, som den i sjelfva verket utgör grunden ej blott för vår kommunala sjelfstyrelse, utan ock för vitala delar af landets politiska lif.

På grund af det nu anförda tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen må besluta följande ändringar och tillägg till gällande bevillningsstadga:

§ 24 mom. 2: Val af — — — februari; och böra, genast — — — underrättas, vid bot af 5 kronor för den försumlige.

§ 30 andra stycket: På landet — — — som det, vid bot af 5 kronor, åligger — — — inhemtas. Tio dagar före den, då *taxeringsnämnd i fögderiet först sammanträder*, skall han, vid bot af 3 kronor för hvarje öfverskjutande dag, tillställa vederbörande kronofogde förslaget eller ock så tidigt derförut tillsända honom detsamma med allmänna posten, att det kan honom tillhandakomma inom denna tid. Mantalslängden — — förslag.

§ 37: Så fort — — — uppläst, skall, vid bot af 5 kronor, å landet utlysas — — — taxeringsnämnden.

Till § 38 lägges i slutet: Väljes orätt antal ledamöter eller suppleanter, eller har ordningen mellan dessa senare icke blifvit bestämd, vare den ordförande vid valförrättningen, som sådant vållat, förfallen, om han är tjänsteman, till ansvar för tjänstefel, men eljest till böter af 5 kronor.

§ 39: För att — — — stämma.

Efter valets förrättande bör, vid ansvar som i nästföregående paragraf sägs, den som dervid — — — deltagit. Anser kronofogden att obehörig person invalts, har han att genast anmäla sådant hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, som efter pröfning af förhållandet eger förordna om nytt val eller, der tiden ej medgifver detta, den obehörigt valdes uteslutande ifrån

och suppleants inkallande till taxeringsnämnden. I stad skall magistraten och på landet — — — förordning.

Den som valts — — — deltager.

Taxeringsnämnd — — — bestå.

§ 51: Senast — — — besvärsskrift, hvilken, såvidt afseende derå skall fästas, bör genom utsättande af sockne- och hemmans eller lägenhets namn för landet samt gårds- eller tomtnummer eller särskild benämning i stad tydligt uppgifva dens hemvist, hvars taxering är i fråga; börande — — — erinras.

Jag anhåller om remiss härå till bevillningsutskottet och är tacksam för de rättelser eller bättringar i redaktionen, som detsamma kan finna påkallade.

Stockholm i januari 1890.

H. Amnéus.
